Europos LIETUVIS

Nr. 40 (2125) Londonas, 1990 m. spalio 19 d. XLIV

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOS TARYBOS PIRMININKAS V. LANDSBERGIS LANKYSIS D. BRITANIJOJE

DBLS-gos pirmininkas J. Alkis pranešė, kad lapkričio 13 d. Lietuvos Respublikos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis lankysis Londone ir susitiks su Didžiosios Britanijos ministre pirmininke Margaret Thatcher.

LIETUVA IR ESTIJA PRIIMTOS PILNATEISĖMIS NARĖMIS Į SOCIALISTŲ INTERNACIONALĄ

1990 m. spalio 8-9 dienomis New Yorke įvykęs Socialistų Internacionalo Kongresas vienbalsiai priėmė Lietuvos ir Estijos Socialdemokratų Partijas pilnateisėmis narėmis. Dėl įvykusio Latvijos Socialdemokratų Partijos skilimo Latvijos priėmimas atidėtas iki sekančio kongreso.

Lietuvos SDP Kongrese atstovavo jos pirmininkas prof. Kazimieras Antanavičius ir užsienio delegatūros narys Jurgis Valaitis. Po priėmimo nutarimo K. Antanavičius anglų kalba pasakė trumpą kalbą pabrėždamas, kad šis įvykis skina kelią į pilną Lietuvos nepriklausomybę. K. Antanavičius už priėmimą ypatingai padėkojo dabartiniam Socialistų Internacionalo pirmininkui, buvusiam V. Vokietijos kancleriui Willy Brandt. Kongreso dalyviams entuziastingai plojant K. Antanavičius apjuosė pirmininką specialiai šiam įvykiui Lietuvoje išausta tautine juosta. K. Antanavičius pareiškė viltį, kad visos socialdemokratų partijos padės Lietuvai šiuo kritišku metu ir pabrėžė, kad laisvu noru pasiryžus grąžinti Lietuvai nepriklausomybę, dabartinė lietuvių karta šio uždavinio niekad neatsisakys.

Šiam įvykiui dirvą paruošė Lietuvos Socialdemokratų Partijos delegatūros užsienyje nariai, kurie Socialistų Internacionale dalyvavo patariamuoju balsu. Pasisekimą nulėmė LSDP pirmininko K. Antanavičiaus aktyvus įsijungimas į Socialistų Internacionalo veiklą, pažintis su vadovybe, bei Socialistų Internacionalo komisijos apsilankymas Lietuvoje ir jos pareikštas įsitikinimas, kad LSDP yra reikšminga ir krašte visuotinai respektuojama organizacija.

Po kongreso įvykusioje spaudos konferencijoje ypatingo dėmesio, kaip naujų pilnateisių narių atstovai, susilaukė K. Antanavičius ir estė Marju Lauristin.

VLIKo *ELTA*

MINISTRĖS PIRMININKĖS KAZIMIEROS PRUNSKIENĖS *PAREIŠKIMAS*

Lietuvos Respublika yra pusiaukelėje tarp nepriklausomybės deklaravimo ir jos įsitvirtinimo. Oficiali valstybinė parlamentinė-vyriausybinė delegacija susitinka su TSRS delegacija konsultacijoms dėl derybų, kurias mes įvardiname kaip derybas dėl nepriklausomybės nuo TSRS pilnu *de jure* ir *de facto* turiniu.

Lietuvos Respublikos vyriausybės ir savo vardu pareiškiu — kai kurių politinių grupuočių išpuoliai prieš vyriausybę ir mane, kad skatinant derybų pradžią ir vedant atitinkamą dialogą su TSRS ir kitų didžiųjų pasaulio valstybių vadovais neva bandoma pasukti Lietuvą atgal į TSRS ar į naują Sąjungos sutartį, kaip ji besivadintų, yra absoliučiai nepagrįsti ir sąmoningai ar nesąmoningai klaidinantys Lietuvos žmones.

Vyriausybės adresu žeriami pikti kaltinimai, kurių esmė sueina į dar neįtvirtintą valstybingumą, ekonominius sunkumus, teisėtvarkos pažeidinėjimus, visiškai neįvertinant, iš kur visa tai atsiranda. Nenorima pastebėti, kad neišprendę Lietuvos Respublikos politinių ir ekonominių santykių su TSRS, nuolat būsime veikiami joje vykstančių procesų — ekonominės

(Nukelta į 3 psl.)

Rugsėjo 30 d. Nottinghamo miesto centre „Grene" tautybių atstovai demonstruoja prieš Gorbačiovo „federalinę respublikų sąjungą". (Plačiau 4-me puslapyje).

NEPAPRASTAI REIKALINGA PARAMA

Lietuvos „Carito" centro valdybos pirmininkė Albina Pajarskaitė lankėsi Vokietijoje, kur ji sutiko atsakyti į šiuos kun. K. Senkaus klausimus.

— Kas paskatino atvykti į Vokietiją?

— Buvau pakviesta į Vokietiją Stuttgarto Lietuvių Katalikų Misijos. Atvykti į Vokietiją norėjau dėl dviejų priežsčių. Vykdant Lietuvos „Caritas" veiklą, būtina turėti kuo platesnius ryšius su įvairių, ypač Vakarų, kraštų katalikiškomis organizacijomis ir karitatyvinio darbo organizatoriais. Vokietijoje katalikiškų organizacijų ir „Caritas" veikla, kiek žinau, labai išsivysčiusi ir pažangi. Taigi, yra ko pasimokyti ir taip pat gauti paramą.

Per trumpą Lietuvos „Caritas" veiklos laiką mes gavome, palyginti, labai daug paramos iš Vakarų Vokietijos: 2 mikroautobusus, knygų, rūbų, apavo, vaistų ir kita. Todėl labai norėjosi asmeniškai sutikti mūsų geradarius ir išreikšti padėką, o taip pat pasiaiškinti dėl kai kurių mūsų darbo sunkumų, organizacinių trūkumų bei suderinti tolimesnio bendradarbiavimo klausimus.

— Kokie įspūdžiai ryšium su pagalba vargstantiems Lietuvoje?

— Jaudinančiai malonu, kad nors ir negausi Vokietijos lietuvių katalikų bendruomenė taip gyvai domisi dabartiniu Lietuvos gyvenimu, jautriai pergyvena visus Lietuvai reikšmingus įvykius, juos giliai analizuoja, turi gana objektyvų supratimą apie vykstančius istorinės svarbos įvykius ir yra pasiryžę visomis jėgomis padėti, t.y. remti vargstančius Lietuvoje dabar ir ateityje. Rimta, planinga pagalbos Lietuvai organizacija, kiek pajutau, vis daugiau ir daugiau įtraukia kitus (ne lietuvių tautybės) Vokietijos gyventojus į pagalbos Lietuvai akciją. Žinoma, tai gali vystytis tik dėka puikių organizacinių pajėgų ir tikrai giliai katalikiško Vokietijos Lietuvių Katalikų Misijos vadovavimo.

— Kuo lietuviški tautiečiai prašomi prisidėti bei remti „Caritas" darbą, veiklą Lietuvoje?

— Šiandien labiausiai reikia paramos nugalėti dvasinį-moralinį skurdą, kurį sukūrė Tarybinė santvarka. Reikia kuo skubiau padėti žmonėms išmokti tinkamai pasinaudoti gaunama pagalba. Lietuvai reikia kuo skubiau įsisavinti civilizuoto pasaulio teisingos tvarkos taisykles visose, o ypač socialinėje, srityse. Dėlto, mano supratimu, pirmiausia ir didžiausia pagalba Lietuvai būtų — atskirų sričių specialistų konsultacijos, organizuojant konkrečius darbus, įstaigas ar įmones, mokyklas ar globos draugijas. Iš kitos pusės, būtų gera, kad mūsų žmonės, imdamiesi kurios nors veiklos, galėtų pirmiau to darbo pasimokyti iš užsienio šalių.

Dabar „Caritas" veikla reikalauja eilės katalikiškų įstaigų kūrimo: spaustuvės, jaunimo auklėjimo, medicininio diagnostinio centro, laikinos globos namų, vaikų ir senelių globos namų, invalidams pagalbos įstaigų ir pan. Prieš kuriant minėtas įstaigas, norime susipažinti su Vakarų kraštuose vedamomis panašiomis įstaigomis, tačiau nežinome, kur konkrečiai kreiptis mums rūpimais klausimais. Jei Vokietijos lietuviai katalikai tais kalusimais galėtų padėti, būtume labai dėkingi.

Antra, mums reikia darbo priemonių, įvairios aparatūros, įrankių bei metodinės literatūros atskirų, anksčiau išvardintų darbų vykdymui. Reikia įvairaus amžiaus ligoniams ir invalidams vaistų bei slaugos priemonių, o kūdikiams, kurie kankinasi su alergiškais reiškiniais, vitaminizuoto maisto mišinių. Todėl, jei atsirastų galimybė gauti Vokietijoje, kad ir šiek tiek techniškai pasenusių, lovų sunkiems ligoniams, medicininės apratūros ar kitokių įrengimų, mums labai jie tiktų naujų „Caritas" globos ir slaugos įstaigų kūrimui.

Žmogaus auklėjimo įstaigoms reikia literatūros ir kitų techninių priemonių (filmų, video, skaidrių, rašymo priemonių ir panašiai).

— Kaip „Caritas" Lietuvoje skirsto gautą paramą?

Gavęs paramą „Carito" centras pirmiausia svarsto, kur tokią paramą galima tinkamiausiai panaudoti. Nusprendus, pagal nutarimą ir naudojama.

Gauti padėvėti rūbai ir apavas atiduodami į „Caritas" sandėlius, iš kurių vargšai gauna aprangą veltui, arba pasiunčiami į vyskupijų centrinius ar dekanatų „Caritas" skyrius, kad iš ten aprūpintų vargšus.

Vaistai ir maistas skirstomi taip: plataus vartojimo vaistai (kaip aspirinas, vitaminai, priešgrybeliniai — odos susirgimo — preparatai ir pan.) bei maisto produktai paskirstomi vyskupijų „Caritas" skyriams proporcingai globojamų žmonių skaičiui. Sudėtingesni vaistai perduodami centrinei „Caritas" vaistinei, iš kurios su gydytojo receptu ir ligos diagnoze (pagal formą 28) aprūpinami ligoniai, negalintys patys įsigyti sau reikiamų vaistų, nesvarbu kurioj vietoj jie gyventų.

Visi prašantys paramos vienodai aprūpinami, nežiūrint jų religinių įsitikinimų ar tautinių skirtumų. Duodame ir padedame pirmiausia tiems, kuriems labiausiai reikia pagalbos.

Naudodamasi proga, noriu iš visos širdies padėkoti visiems Lietuvos „Caritas" rėmėjams ir aukotojams Vokietijoje, o ypatingai šios akcijos sielai kun. Kazimierui Senkui bei intelektualiai pajėgiems, kaip dr. Jonui Norkaičiui, šios akcijos organizatoriams ir vykdytojams.

Tikiu, kad ši nepaprastai reikalinga Lietuvių tautai parama bus Gerojo Dievo atlyginta visiems stipria sveikata ir įvairiomis malonėmis bei gerų darbų vaisių pamatymo džiaugsmu. Reiškiu gilią pagarbą ir dėkingumą.

JAV SENATAS PABRĖŽIA LIETUVOS OKUPACIJOS IR ANEKSIJOS NEPRIPAŽINIMĄ

1990 m. spalio 10 d. JAV Senatas ratifikavo sutartį („Treaty On Final Settlement With Respect To Germany", Document 101-20, Item No. 23) galutinai išsprendžiančią Vokietijos (Rytų ir Vakarų) susijungimą. Ši sutartis buvo priimta 1990 m. rugsėjo 12 d. Maskvoje įvykusiame „du plius keturi" pasitarime. Rugsėjo 13 d. ji buvo priimta Vokietijos ir Sovietų Sąjungos („Soviet-German Treaty on Good Neighborliness, Partnership and Cooperation").

Prieš ratifikuojant Vokietijos susijungimo sutartį Senato Užsienio reikalų komiteto pirmininkas senatorius C. Pell ir senatorius J. Helms pristatė rezoliuciją Nr. 334 (S. Res. 334), kuri užtikrino, kad Vokietijos susijungimo sutartis, neturės jokios įtakos ar pakeitimų į ilgalaikę JAV politinę poziciją liečiančią nelegalią Pabaltijos valstybių okupaciją ir jų įjungimą į Sovietų Sąjungą.

Senatorius J. Helms pabrėžė, kad yra ypatingai svarbu, kad JAV Senatas ratifikuodamas Vokietijos susijungimo sutartį, užprotokoluotų, kad ta sutartis visiškai nedaleidžia bet kokį JAV politikos pakeitimą Pabaltijos valstybių atžvilgiu. Pabaltijo valstybės ir toliau laikomos neteisėtai įjungtomis į Sovietų Sąjungą. Toliau senatorius P. Simon padarė pareiškimą ir pridėjo prie protokolo laišką gautą iš sekr. J. Baker, kuriame jis cituoja 1990 m. spalio 3 d. prezidento Busho pareiškimą: „atsiekimas Vokietijos sujungimo duoda viltį ir kitiems, ypatingai pabaltiečiams, kad taikus derybų kelias gali nugalėti sunkiausias kliūtis siekiant nepriklausomybės. JAV politika Pabaltijo valstybių atžvilgiu yra nepakeičiama. Mes ir toliau

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVOJE

Krikdemų vizitas

Spalio 24 d. Vilniuje lankėsi Europos parlamento krikščionių demokratų frakcijos delegacija. Svečius priėmė AT pirmininkas V. Landsbergis. Po to delegacija susitiko su vicepremjeru Algirdu Brazausku, užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu ir demokratinių partijų atstovais.

Pagerbtas A. Stulginskio atminimas

Kretingos rajone, Jokūbavo ūkio parke, atidengtas paminklinis akmuo antrajam Lietuvos Respublikos prezidentui A. Stulginskiui.

Agronomas Aleksandras Stulginskis 1920 m. buvo išrinktas Steigiamojo Seimo pirmininku. Vėliau jis tapo Respublikos prezidentu. Po 1926 m. perversmo jis pasitraukė iš politikos ir Jokūbave įsigijo dvarą, kur ūkininkavo. Sovietams okupavus Lietuvą, A. Stulginskis ir jo žmona buvo ištremti į Sibirą. Buvęs prezidentas buvo nuteistas kalėti 25 metams. Po Stalino mirties Stulginskiai grįžo į Lietuvą, kur 1969 m. buv. prezidentas mirė.

Žiemos laikas

Nuo rugsėjo 30 dienos Lietuvoje įvestas žiemos laikas — laikrodžiai pasukti vieną valandą atgal. Dabar Lietuvoje galioja skirtingas nuo Maskvos laikas: Grinvičo laikas plius dvi valandos.

Kiek Lietuvoje sovietų kariuomenės?

To specialiai niekas neskelbia, bet žinoma, jog ji dabar Lietuvos teritorijoje užima apie 70 tūkstančių hektarų plotą.

Prekių išvežimo potvarkis

Lietuvos vyriausybė priėmė nutarimą, kuriuo suvaržomas maisto produktų išvežimas. Nuo dabar vienas asmuo gali iš Respublikos išvežti maisto ir nemaisto prekių ne daugiau kaip už 50 rublių. Leidžiama išvežti: duonos — 2 kg., dešros — 200 gr., degtinės — 2 butelius, degtukų — 2 dežutės, ir t.t.

Tyla prieš audrą

Dalyvaudamas Švedijos socialdemokratų partijos kongrese, Stockholme, Lietuvos socialdemokratų pirmininkas Kazimieras Antanavičius pasakė, kaip pranešė spaudos korespondentai, jog dabar Lietuvoje ramu. Bet tai gali būti tyla prieš audrą. Kai viename seminarų buvo kalbama apie Baltijos tautų kovą dėl nepriklausomybės, Estijos atstovė M. Lauristin pasakė, kad padėtis gali tapti dramatiška, Baltijos valstybėms atsisakius pasirašyti naują Sąjungos sutartį, kurią Kremlius tikriausiai pasiūlys metų pabaigoje. K. Antanavičius pasakė, jog Baltijos valstybės, šiaip ar taip, nori išsivaduoti iš Sovietų Sąjungos, patekusios į ekonominės krizės gniaužtus.

G. Iešmantui — Laisvės premija

Danijos kovotojo už taiką Paulio Lauriceno fondas 1990 metų premiją už pasidarbavimą žmogaus teisių srityje paskyrė trims Baltijos kraštų atstovams: latviui P. Lazdai, estui M. Hintui ir vilniečiui Gintautui Iešmantui.

Pabrango paštas

Nuo spalio 7 dienos Lietuvos Respublikos paštas pakėlė tarifus. Siųsti papraštą laišką kainuo nebe 5, bet 20 kapeikų, banderolę — 40 (buvo 10 kapeikų). Ryšių ministro pavaduotojas R. Monkevičius paaiškino, kad ligšiol paštas buvo nuostolingas, o išlaidos auga. Be to, TSRS ryšių ministerija reikalauja, kad Lietuva apmokėtų pašto siuntų gabenimą ir pristatymą už Lietuvos ribų, o tas reiškia 2 milijonai rublių per metus.

Reikalingi patarėjai

„Lietuvos aidas" (IX.27) paskelbė, kad AT užsienio reikalų komisijai reikalingi patarėjai, mokantys užsienio kalbą, tarptautinių ryšių, istorijos, politologijos specialistai. Užsienio ryšių organizavimo biurui reikalingas vadovas. Priimama konkurso tvarka. Informacijos telefonu: Vilnius 61-36-55.

Evangelikų Liuteronų Suvažiavimas

Išeivių evangelikų liuteronų kunigų ir Bažnyčios darbuotojų metinis suvažiavimas vyko rugsėjo 3-7 dienomis Austrijos Evangelikų Bažnyčios centre Gallneukirchen. Šiam suvažiavimui jau devintą kartą iš eilės vadovavo Pasaulio Liuteronų sąjungos vokiečių tautinio komiteto įgaliotinis Vakarų Vokietijai, Bažnyčios tarėjas kunigas dr. Edmund Ratz iš Stuttgarto. Renginys pradėtas iškilmingomis pamaldomis koplyčioje, kurias laikė pats vedėjas.

Pagrindinė suvažiavimo mintis buvo 1990 metų sūkis iš Švento Jono Evangelijos 8, 12 skirsnelis: „Jėzus Kristus kalba: Aš esu pasaulio šviesa, kas seka mane, niekad nevaikščios tamsumoje, bet turės gyvasties šviesą."

Po pamaldų suvažiavimą atidarė pats rengėjas, nuoširdžiai pasveikindamas susirinkusius. Visiems pristatė naują lietuvių evangelikų liuteronų kunigę Tamarą Schmidtienę, gimusią Keleryte, kurią ordinavo Tauragės Martyno Mažvydo vardo evangelikų liuteronų bažnyčioje 1990 m. liepos 29 d. Visi dalyviai sveikino naują kunigę garbingose pareigose ir linkėjo jai viso geriausio kilniuose darbuose, sveikatos, sėkmės ir Dievo palaimos.

Lietuvių delegaciją šiame suvažiavime sudarė: kunigė Tamara Schmidtienė ir jos vyras Bernardas, abu iš Ofeno, kunigas Martynas Klumbys iš Bensheimo, mūsų Bažnyčios iždininkas dr. A.H. König-Kėnigis ir Göttingeno, Lebenstedto parapijos pirmininkas Jonas Rupkalvis, tos parapijos sekretorė Elma Preuss, abu iš Salzgitter-Lebenstedto, Bremeno parapijos pirmininkė Lydia Petersonienė, Bremeno aktyvi veikėja ir tos parapijos atstovė Hildė Anevičienė-Hess iš Bad Zwischennahno ir kunigas Fr. Skėrys iš Mannheimo.

Suvažiavime didžiausią grupę sudarė estai — 15, latvių — 12, lietuvių 9, Rusijos vokiečių — 3, vengrų — 4, lenkų — 1 ir vokiečių su paskaitininkais 8. Iš viso 52 žmonės.

Prie bendrų rytinių pamaldų prisidėjo ir pamokslus pasakė du Rusijos vokiečiai sakytojai Zelmer ir Karl Seiler, propstas T.J. Põld (estas) ir vyriausias Bažnyčios tarėjas Klaus Schwarz iš Hannoverio (vokietys). Vargonais grojo per visą suvažiavimą vyr. studijų tarėjas Bernardas Schmidt. Jis renginį pagyvino iš dalyvių sudarytu choreliu, giedodami atskirai ir visi kartu, prieš ir po valgių, atitinkamas giesmes ir kanonus. Po pusryčių dažnai vyko Biblijos studijos. Jas laikė vengras kunigas Istvan Gėmes iš Stuttgarto ir latvis kunigas Gunars Abakuks iš Kaiserslauterno.

Pagrindinę paskaitą skaitė Superintendentas Universiteto docentas iš Eisenstadt dr. Gustav Reingrabner. Iš Vienos pranešimą apie Evangelikų liuteronų Bažnyčią Austrijoje darė vyskupas D. Dieter Knall. Kunigas dr. dr. Peter Schellenberg, Bavarijos parlamento narys ir Martyno Liuterio Sąjungos centro vedėjas Erlangene darė platų pranešimą apie dabartinę situaciją Rytų Europoje ir evang. bažnyčias.

Apie Pasaulio Liuteronų Sąjungos VIII-jį suvažiavimą Curitiboje pranešė direktorius (jau pensijoje) dr. Karl Dummler iš Stuttgarto. Pasaulyje yra 55 milijonai liuteronų, 108-se kraštuose.

Kunigė Tamara Schmidtienė pranešė apie savo ordianciją Tauragėje ir keliones po Lietuvą, aplankant su vyru 14 bažnyčių ir laikant 5-kis pamokslus.

Vieną vakarą įvyko atskirų bažnyčių, t.y., delegatų pasitarimai, kuriuose aptartos ateities gairės, iškeltos visokios problemos išeivių evangelikų liuteronų Bažnyčiose ir tartasi, kaip pagerinti jų veiklą.

Vasario 16 gimnazijos evangelikų moksleivių kapelionas kunigas Fr. Skėrys papasakojo apie gimnaziją po vasaros atostogų. Šiuo metu gimnazijoje mokosi 75 mokiniai: 43 mergaitės ir 32 berniukai, 55 katalikai, 19 evangelikų ir vienas izraelitas. Mokiniai yra iš keturių žemynų: Europos, Amerikos, Australijos ir Afrikos. Jie atvykę iš 9 valstybių: iš Vokietijos 43, JAV 12, Kanados 7, Australijos 5, Argentinos 4, Urugvajaus 1, Brazilijos 1, Anglijos 1, Mali 1.

Latvių gimnazijos evangelikų tikybos dėstytoja ir kapelionė kunigė Kuplens-Ewart pranešė apie latvių gimnaziją Münsteryje. Šiuo metu ten yra 70 mokinių: 65 evangelikai liuteronys, 4 baptistai ir 1 katalikas. Apie vengrų gimnaziją pranešė kunigas Istvan Gėmes iš Stuttgarto. Šiuo metu ten mokosi 220 mokinių ir iš jų 50 — evangelikai.

Trumpą pranešimą apie savo kelionę po Sovietų Sąjungą, Sibirą, lankant vokiečių evangelikų liuteronų parapijas, padarė kunigas dr. E. Ratz.

Ketvirtadienio vakare, po iškylos autobusu po Mühlviertel apylinkes, turėjome iškilmingas pamaldas su Šventa Vakariene. Pirmos liturgijos dalį pravedė kunigas Martynas Klumbys, pamokslą pasakė propstas Elmars Rozitis ir Šventos Vakarienės liturgiją — rengėjas kunigas dr. Edmund Ratz.

Penktadienį po pusryčių visi dalyviai dėkojo kunigui E. Ratz už malonias dienas Austrijoje ir už dvasinį pastiprinimą. Toks pat suvažiavimas įvyks 1991 m. rugsėjo 2-6 dienomis Ahlhorn, netoli Olenburg, Evangelikų liuteronų laisvalaikio name. Tad iki malonaus pasimatymo Ahlhorne.

Kunigas Fr. Skėrys

JĖZUITŲ ORDINUI 450 METŲ

Prieš 450 metų, 1540 metų rugsėjo 27 dieną, popiežius Paulius Trečiasis oficialiu raštu-bule patvirtino šv. Ignaco įsteigtą Jėzaus Draugiją, arba Jėzuitų ordiną. Kitąmet, 1991, sueis lygiai 500 metų nuo šv. Ignaco gimimo dienos. Šiem dviem jubiliejam paminėti jėzuitų ordinas paskelbė „Šventojo Ignaco metus", kurie prasidėjo rugsėjo 27 dieną ir baigsis ateinančių metų liepos 31-ją.

Šiuo metu ordinui priklauso 24600 narių, gyvenančių 113 kraštų. Daugiausia jėzuitų yra Jungtinėse Amerikos Valstybėse (5000); antroje vietoje — Indijos jėzuitai (3300), trečioje — Ispanijos (2200). Lietuvoje jėzuitų ordinas dar viešai nepasirodo, mat dar neatgavo savo buvusių vienuolijos namų. Dalis lietuvių jėzuitų gyvena užsienyje; keturi iš jų — Romoje.

Jėzaus Draugijos steigėjo šv. Ignaco gimtinėje, Lojolos mieste (Ispanijoje), buvo susirinkę iš visų kraštų ordino provincijų vyresnieji. Ten buvo atvažiavęs ir Lietuvos jėzuitų atstovas.

Dabartinis viso jėzuitų ordino vyresnysis, arba generolas, yra 62 metų amžiaus olandų tautybės kunigas Peter Hans Kolvenbach, daug metų gyvenęs Artimuose Rytuose (Libane), buvęs taip pat Popiežiško Rytų Instituto rektorium.

Buvęs jėzuitų ordino generolas, ispanas Pedro Arrupe, 83 metų amžiaus, jau 10 metų paraližuotas, tebegyvena centriniuose namuose Romoje.

Rugsėjo 20 d. jėzuitų provinciolų susitikime Lojolos mieste buvo perskaitytas popiežiaus Jono Pauliaus II laiškas, kuriame Šventasis Tėvas sveikina visą Jėzaus Draugiją jubiliejinių metų proga ir kviečia visus ordino narius, atsinaujinus vienuoliškojo pašaukimo dvasia, naujomis jėgomis tęsti apaštalinį darbą Kristaus Bažnyčioje. Laiške primenama, kaip veikliai ir sėkmingai Jėzaus Draugija darbavosi visuose pasaulio kraštuose tiek šimtmečių nuo pat Šventojo Ignaco laikų. Po antrojo Vatikano susirinkimo popiežius Paulius VI jėzuitų ordinui paskyrė ypatingą darbo lauką, — ryžtingai, bendromis jėgomis kovoti prieš ateizmą, nešantį grėsmingą pavojų visai žmonijai. „Ši jūsų pareiga, — rašo savo laiške jėzuitams popiežius Jonas Paulius II, — ypač reikšminga dabar naujomis aplinkybėmis, kai griūva ateistinės ideologijos".

Laiško pabaigoje popiežius paveda Jėzaus Draugijos veiklą Dievo Motinos globai. Prie šventojo Ignaco kapo, Jėzaus Vardo bažnyčioje Romoje, yra įrengta koplyčia, vadinama „Madonna della Strada" (Pakelės Dievo Motina). Jėzuitų ordino nariai, sekdami savo šventojo steigėjo pavyzdžiu, yra nuolat keliaujantieji: jie, išsisklaidę po visą pasaulį, stengiasi išpildyti jiems pavestą apaštalinę misiją, po Kryžiaus vėliava, Viešpaties ir jo vietininkų žemėje tarnyboje. Visiems Jėzuitų ordino nariams popiežius Jonas Paulius II perdavė savo specialų apaštališką palaiminimą.

VAT.R.

Darbiečių Konferencija

(ASMENIŠKI ĮSPŪDŽIAI)

Daugelis iš mūsų esame dalyvavę įvairiose konferencijose ir suvažiavimuose. Šių eilučių autorius tokiuose susibūvimuose tam tikrą patyrimą turėjo — dalyvavo lietuvių, pabaltiečių, svetimtaučių ir anglų suvažiavimuose ir konferencijose — jei ne mūsų tautiniais reikalais, tai kaip profesinės sąjungos ar ryšių priemonių valdininkų atstovas.

Šiais metais, tačiau, buvau Lietuvių Socialdemokratų Draugijos Išeivijoje pakviestas juos atstovauti Darbo Partijos konferencijoje Blackpoolyje. Man atrodo, kad nei vienas iš mūsų neabejoja, kad yra labai svarbu, jeigu tik įmanoma, atstovauti lietuvius kiekvienoje anglų politinėje konferencijoje, nes kuo daugiau svetimtaučių tarpe mūsų tauta turės draugų, tuo daugiau pagalbos mes iš jų galėsime tikėtis, kai į jų sąžines belsimės Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės klausimu.

Antras dalykas, kuris šių eilučių autoriui padėjo apsispręsti ir šioje konferencijoje dalyvauti, buvo Socialistų Internacionalo atstovų grupės rugsėjo mėnesio pradžioje lankymasis Lietuvoje. Grupei vadovavo Luisas Ajala ir ji susidėjo iš Vokietijos, Danijos, Norvegijos, Švedijos, Ispanijos, Suomijos ir Didžiosios Britanijos atstovų. Jie domėjosi kas darosi Lietuvos visuomeniniame gyvenime, susipažino su įvairių partijų ir draugijų atstovais ir jie buvo priimti Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio. Ši grupė vėliau aplankė Latviją ir Estiją. Jos tikslas buvo susipažinti su įvairiais Pabaltijos politiniais judėjimais, užmegzti ryšius su atsikūrusiomis socialdemokratų partijomis, sužinoti apie esamą socialinę bei ekonominę padėtį ir remti tradicinę kovą už žmogaus teises, demokratiją, taiką, aplinką.

Didžiosios Britanijos atstovas šioje grupėje buvo vyresnis Darbo Partijos Tarptautinio skyriaus valdininkas Mike Grapes, kurį šių eilučių autorius susirado ir paklausė apie jo įspūdžius Lietuvoje.

Jie kartu su Kazimiera Prunskiene iš Suomijos atskrido į Vilnių, kur juos pasitiko tautiniais rūbais pasipuošusios mergaitės ir apdovanojo gėlėmis. Visai grupei buvo aprodytas Vilnius, susitiko su miesto burmistru, o Mr. Gapes susipažino su Lietuvos Socialdemokratų pirmininku prof. K. Antanavičium. Man labai patiko, kad Mr. Gapes be vargo atsiminė ir puikiai ištarė profesoriaus pavardę — mes visi gerai žinome, kad anglui teisingai ištarti lietuvišką pavardę yra nelengva. Po trumpo pasikalbėjimo susidariau įspūdį, jog Mr. Grapes buvo labai patenkintas, kad šioje konferencijoje susitiko lietuvių atstovą — išsiskyrėme draugais...

Pati konferencija man paliko daug ir įvairių įspūdžių. Pirmiausiai tai dalyvaujančių žmonių skaičius ir organizacija. Konferencijoje dalyvavo keli šimtai delegatų, kitų organizacijų (įskaitant šį kartą ir lietuvių) atstovai, laikraščių, radijo ir televizijos reporteriai, didelis skaičius policininkų ir privačių saugumo organizacijų tarnautojų. Prie įėjimo į konferenciją visi buvo kruopščiai kontroliuojami (ir aš!) — kišenės buvo tikrinamos elektroniniu aparatu, o įėjimo leidimą — net keletas budinčiųjų.

Per pačias delegatų kalbas daug žmonių vaikščiojo, judėjo ir susidarė įspūdis, kad niekas, įskaitant Darbo Partijos vadovybę, sėdinčią ant platformos, neklausė ir nesidomėjo konferencijos eiga. Tik pasižiūrėjus į konferencijos programą supratau kodėl taip yra. Pasirodo, kad pagal ją visi iš anksto žino, ką delegatai sakys — už ar prieš siūlomą rezoliuciją. Salė, tačiau, nurimo ir visi atidžiai klausė kai kalbėjo Darbo Partijos vadovai.

Dalyvavimas tokioje didžiulėje konferencijoje yra labai varginantis patyrimas. Tačiau mes, nežiūrint politinių įsitikinimų, tokiose politinėse konferencijose privalome lietuvius atstovauti, nes nežinome, kada jų pagalbos savo tautai mes prašysime.

Šių metų politinių partijų konferencijų sezonas jau pasibaigė. Įdomu, kas lietuvius atstovavo liberalų-demokratų ir konservatorių partijų konferencijose.

HENRIKAS VAINEIKIS

P A B A L T I J O S

Socialdemokratai Europos Parlamente

Pabaltijos valstybių socialdemokratinių partijų pirmininkai prof. Marju Lauristin — Estijos, dr. Valdis Šteins — Latvijos ir prof. Kazimieras Antanavičius — Lietuvos rugsėjo 11-13 dienomis EP Socialistų frakcijos kvietimu lankėsi Europos Parlamente.

EP Socialistų frakcijos praplėstame valdybos posėdyje visi trys pirmininkai padarė pranešimus apie padėtį ir problemas savo kraštuose. Prof. K. Antanavičius, Lietuvos Socialdemokratų partijos pirmininkas, savo pranešime išdėstė, kodėl Lietuva nedalyvauja naujos Sąjungos sutarties pasitarimuose. Pabaltijos valstybės yra ekonominės reformos iniciatorės. Dabartinė Šatalino ekonominės reformos programa buvo 1998 metais sudaryta Lietuvoje. K. Antanavičius taip pat pareiškė, kad EP Socialistų frakcija per mažai remia Pabaltijos valstybių klausimą. Tokia jų laikysena kenkia socialdemokratinėms partijoms tuose kraštuose. Tą patį pabrėžė ir M. Laristin.

Informacinis susitikimas įvyko ir su Europos Bendrijos Socialistų partijų konfederacija, kuriai atstovavo jos generalinis sekretorius Axel Hanisch ir Gareth William. A. Hanisch susitikime pareiškė, kad konfederacija norinti sustiprinti socialdemokratinius judėjimus.

M. Lauristin tvirtino, kad socialdemokratija Pabaltijos kraštuose nėra populiari, nes gyventojai žino, kad socialistai Vakaruose neremia Pabaltijos kraštų nepriklausomybės siekimo, kai tuo tarpu nepriklausomybės idėją remia liberalai ir krikščionys demokratai. M. Lauristin priminė, kad socialdemokratų šūkis yra „laisvė, teisingumas ir solidarumas" ir paklausė, kodėl jis netaikomas Pabaltijos kraštams. Konfederacijos generalinis sekretorius pripažino, kad praeityje padaryta klaidų.

Dr. V. Šteins nurodė, kad jo partija Latvijoje turi maždaug 1000 narių ir kad ji yra antikomunistinė centro partija. Komunistai, reformuoti komunistai ir KGB intensyviai trukdo socialdemokratiją ir jo partijos darbą. Jam ir jo partijai Latvijoje neleidžiama naudotis masinės informacijos priemonėmis. Atskirame pasikalbėjime su EP deputatu N. A. Kofoed (danas liberalas) apie padėtį Latvijoje, dr. V. Šteins paminėjo, kad jo partiją aplankė Švedijos krikščionys socialdemokratai.

Prof. Antanavičius pasakė, kad padėtis Lietuvoje skiriasi — ten partijoje nesą tiek daug KGB agentų, kaip Latvijoje. LSDP varžosi su kitomis partijomis. Neišspręstas Lietuvos komunistų klausimas, kurių LSDP nenori priimti į partiją.

Rugsėjo 11 d. vakare Pabaltijos kraštų socialdemokratų partijų pirmininkus priėmė Europos Parlamento prezidentas Enrique Baron Crespo. Jis pasveikinęs pareiškė savo pasitenkinimą, kad plečiasi ryšys. Prof. K. Antanavičius iškėlė interparlamentarinės delegacijos įsteigimo klausimą, apie kurį EP prezidentui rašė visų trijų Pabaltijos kraštų AT pirmininkai. EP prezidentas pareiškė, kad jis principiniai tokios delegacijos įsteigimui neprištarausiąs, bet apgailestavo, kad šiuo metu tokiam žygiui finansuoti nėra lėšų. Minėtą raštą EP prezidentas įteikė visoms EP frakcijoms svarstyti. Prof K. Antanavičius EP prezidentui įteikė Pabaltijos valstybių klausimu paruoštą rezoliucijos projektą ir siūlė jį EP priimti.

Baron Crespo domėjosi derybomis tarp Pabaltijos kraštų ir Sovietų Sąjungos. Jam buvo paaiškinta dabartinė padėtis. Jam taip pat buvo suteiktos informacijos apie sutartis tarp Pabaltijos valstybių ir Rusijos federacijos, kurios viena kitą pripažįsta savarankiškomis. Kalbėtasi ir apie Helsinkis-2 konferenciją Paryžiuje ir Pabaltijos kraštų joje dalyvavimą. Baron Crespo nurodė, kad šiuo reikalu Pabaltijos kraštų klausimas yra istorinis ir todėl jį reikia nagrinėti ir svarstyti. Pabaltiečiai turėtų užimti kokią nors poziciją, nors tai priklauso nuo visų pritarimo. Europoje vykstą pasikeitimai yra dideli ir jie turi atsispindėti Helsinkis-2 pasitarime Paryžiuje — pasakė EP prezidentas Enrique Baron Crespo.

Prof. K. Antanavičius pasikalbėjimą su EP prezidentu pavadino labai pozityviu ir reikšmingu. Jo nuomone, Europos Parlamento Socialistų frakcijoje vyksta nuomonės pasikeitimas Pabaltijos naudai.

Be pasitarimų socialistų frakcijoje, prof. K. Antanavičius apsilankė Europos Taryboje ir kalbėjosi su Guy Dufour, Komisijos santykiams su Europos kraštais-nenariais sekretoriumi, dėl specialaus svečio teisės. Guy Dufour paaiškino, kad tokį prašymą iš Pabaltijos kraštų jie tikėjosi gauti, bet perspektyvos Pabaltijos valstybėms svečio teisėms gauti yra menkos. Šiuo reikalu sprendimas neužilgo bus padarytas.

EP apsilankymo proga visiems Europos Parlamento deputatams (518) buvo išdalinti trys raštai: 1. Pabaltijos kraštų socialdemokratų priėmimui paruoštas rezoliucijos projektas, 2. Prof. K. Antanavičiaus pasirašytas kreipimasis į socialdemokratų partijas, demokratų, žmogaus tesių, jaunimo ir studentų sąjūdžius ir 3. Visų Europos kraštų, JAV ir Kanados vyriausybėms, parlamentarams, organizacijoms ir politikams.

Prof. K. Antanavičiui talkininkavo VLIKo ir LSDP Užsienio Delegatūros atstovas prie Europos Parlamento ir šios informacijos autorius

Kasparas Dikšaitis.

ITALIJOS LIBERALAI PASISAKO UŽ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ

Italijos liberalų partijos sekretorius Altissima pasakė, kad paragins Italijos vyriausybę ryžtingiau paremti Lietuvos nepriklausomybės bylą. Altissimo kelias dienas lankėsi Lietuvoje, o trečiadienį iš Vilniaus pasiekė Helsinkį, kur dalyvavo spalio 4 d. čia prasidėjusiame Liberalų Internacionalo kongrese.

Vilniuje jis buvo susitikęs su Lietuvos AT pirmininko pavaduotoju Kazimieru Motieka, Lietuvos Liberalų Sąjungos atstovais, įvairių politinių partijų veikėjais, politikais, ekonomistais. Per pasimatymus išryškėjo lietuvių vieningas nusistatymas siekti visiškos Lietuvos nepriklausomybės nuo Sovietų Sąjungos, taip pat vėl įvesti Lietuvoje rinkos ekonomiką, kurios dėka Lietuva tarp dviejų pasaulinių karų buvo atsiekusi aukštą gyvenimo lygį, panašų į Skandinavijos kraštų standartą.

Atvykau į Lietuvą išreikšti lietuviams mūsų solidarumą, pažymėjo Italijos liberalų partijos sekretorius Altissimo. Lietuva yra šalis, turinti labai senas tautines, demokratines tradicijas, dabar siekianti išspręsti opias ir sudėtingas problemas jos santykiuose su Sovietų Sąjunga, pažymėjo Altissimo. Liberalai remia teisėtą lietuvių kovą už laisvą apsisprendimą, yra įsitikinę, kad Vakarų pasaulis turi veiksmingiau paremti Lietuvą, atsiliepti į lietuvių pagalbos šauksmą, ypač dabartiniu metu, kai Lietuva ruošiasi derybom su Sovietų Sąjunga. Italijos liberalų partija, kuri dalyvauja vyriausybinėje koalicijoje, pasakė Altissimo, paragins vyriausybę labiau užtarti Lietuvą jos kovoje dėl nepriklausomybės. Altissimo atkreipė dėmesį į socialistinės sistemos Lietuvai padarytus didelius nuostolius, pasakė, kad socializmas neišsprendė nei buitinių, nei socialistinių problemų. Socialistinės sistemos žlugimą pripažįsta net komunistai. Vienas jų, pasakė italui Altissimo, kad socializmas yra praeities atgyvena ir niekas nebenori jo atgaivinti, ypač gi lietuviai, kurie patyrė tragiškas socializmo pasekmes.

LIETUVOJE VEIKS GIMNAZIJA IŠEIVIJOS JAUNIMUI

Lietuvos Respublikos Švietimo ministras Darius Kuolys pranešė, kad netrukus Lietuvoje pradės veikti gimnazija išeivijos jaunimui, norinčiam gilintis į Lietuvių kalbos ir kitų sričių mokslus. Ypatingas dėmesys bus skiriamas Pietų Amerikos lietuvių jaunimui: ketinama jam sudaryti ypatingai palankias gyvenimo ir mokymosi sąlygas Lietuvoje. Kaip žinoma, iki šiol veikė tik viena gimnazija išeivijos lietuvių jaunimui — Vasario 16 gimnazija Hüttenfelde, Vokietijoje.

ŽMONĖS IR ĮVYKIAI

Rugsėjo 21-23 d. „LITHEX-90", lietuviško savaitgalio dalyviai: artistai ir žiūrovai...

„LITHEX 90"

„Lithex-90" ir DBLJS-gos metinis susirinkimas įvyko rugsėjo 21-23 dienomis. Tai buvo labai sėkmingas savaitgalis, pilnas linksmų ir rimtų įvykių.

Penktadienio vakaras buvo skirtas susipažinimui, registracijai, kambarių paskirstymui ir „namų taisyklių" paaiškinimui. Šeštadienis prasidėjo su Paul Markevičiaus parengtu video filmu. Tai buvo įvykių Lietuvoje iki Kovo 11-tos dienos apžvalga ir kelios įdomios nuotraukos iš „Baltijos kelio".

Jaras Alkis ir Andy Blinstrubas apibudino Pasaulio Lietuvių ir Didžiosios Britanijos bendruomenių struktūrą. Tai buvo įdomu dalyviams iš Lietuvos. Po to grupių vadams buvo duoti šie projektai: „Kokią pagalbą mes galėtume suteikti Lietuvai ir kokią pagalbą mums galėtų duoti Lietuva?" ir „Kaip mes galėtume padėti mūsų bendruomenei ir ko mes galime tikėtis iš mūsų bendruomenės?". Iš kiekvienos grupės pasisakymų iškilo labai įdomios idėjos.

Taip pat pasisakė ir mūsų svečiai iš Lietuvos — Algis Miknevičius, lietuvių jaunimo organizacijos viceprezidentas ir Lietuvos respublikos deputatas Arūnas Degutis, kuris supažindino su dabartine padėtimi Lietuvoje ir ten esančiomis įvairiomis jaunimo grupėmis. Prie diskusijos prisidėjo ir kiti svečiai iš Lietuvos, o jų buvo aštuoni.

Vilija Bijūnaitė iš Kanados, į „Lithex-90" specialiai atskridusi iš Vokietijos, papasakojo apie Vasario 16 gimnaziją

Po pietų Edi Kvietkauskas rodė Australijos jaunimo kongrese padarytą video filmą, kurį susirinkusieji žiūrėjo su pasitenkinimu. V. O'Brien papasakojo apie būsimą jaunimo kongresą Pietų Amerikoje 1991-92 metais, per Kalėdas. Tikimasi, kad kongrese dalyvaus ir šio krašto jaunimas.

Vėliau visos keturios grupės susirinko tinklinio rungtynėms, o organizatoriai ruošė laužą skautų stovykloje. Skaniai prie laužo valgant, labai greit ištuštėjo statinė alaus.

Sekmadienio rytą Algis Šveikauskas padarė įdomų pranešimą apie BBC Monitoring Service ir palaipsniui perėjęs jumoristiniai papasakojo apie savo paskutinįjį apsilankymą Lietuvoje.

Po pamaldų Romas Kinka įvertino Lietuvos istoriją šiandieninių įvykių perspektyvoje. Jis tai padarė įdomiai, informatyviai, visiems suprantamai.

Po lietuviškų pietų įvyko metinis DBLJS-gos susirinkimas. Pranešimus padarė Andy Blinstrubas, Edi Kvietkauskas ir Markus Šova. Sekė rinkimai. Buvo išrinktas šis DBLJS-gos komitetas: Paul Markevičius — pirmininku, o Adrian Cornish, Mikel Ludwig, Zita Žilinskaitė ir Markus Šova — komiteto nariais.

Po metinio susirinkimo V. O'Brien pravedė „Trivial Pursuits" (Nereikšmingų pomėgių) žaidimą. Laimėjo Algio Gaspero vedama Aukštaitijos grupė. Ši grupė taip pat laimėjo viso savaitgalio varžybas.

Šio „Lithex-90" savaitgalyje dalyvavo 45 asmenys. Tai buvo vienas iš sėkmingiausių savaitgalių. Reikia tikėtis, kad DBLJS-ga dabar palaipsniui stiprės ir stiprės...

Andrius Blinstrubas

DINGĘS MIRAŽAS

Į gimtąjį kraštą sugrįžtu,
Po slėnius, laukus aš klajoju,
Ieškau dingusią laimę vaikystės,
Brangią žemę suklupęs bučiuoju.

Senas beržas prie tako man moja,
Vėjas veidą kutena švelniai,
„Padėk Dieve" sakau aš artojui,
„Sveikas" šnabžda laukuos rugiai.

* * * * * *

Aš pabundu... tai buvo tik sapnas,
Prieblandoj paslaptinga tyla,
Dingo mano tėvynės miražas,
Man po kojom žemė svetima.

Ričardas Skirius

Dr. J. Vengrio memuarai
MANO KELIAS
270 psl., kaina 12 dol.,
gaunama:
J. Vengris, P.O. Box 104
Osterville, MA 02655, USA

ITALIJOJE

GARBINGI SVEČIAI

Spalio 4 d. vėlų vakarą, lėktuvu Tokijo-Maskva-Roma, atskrido Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas kardinolas Vincentas Sladkevičius, kurį lydėjo Kauno vyskupas augziliaras Vladas Michelevičius ir grįžęs toliau tęsti studijas Romoje Kauno kunigų seminarijos dėstytojas Jonas Ivanauskas. Svečius Leonardo da Vinci aerouoste pasitiko šv. Kazimiero kolegijos vadovai, būrelis seselių su gėlėmis, Romoje gyveną kunigai ir klierikai.

Taip pat ketvirtadienį, spalio 4 d. iš Vilniaus per Varšuvą į Romą atvyko Lietuvos Respublikos AT deputatas, kultūros ir švietimo bei mandatų ir etikos komisijų narys Algirdas Patackas. Umbrijos regiono valdžios ir kai kurių Italijos katalikiškųjų organizacijų kvietimu, Algirdas Patackas šiomis dienomis dalyvavo Tarptautiniame Taikos žygyje Perugia-Asyžius. Žygio rėmuose vyko įvairūs renginiai — paskaitos ir diskusijos įvairiais aktualiaisiais religiniais, politiniais ir kultūriniais klausimais, įvairių tautų atstovų susitikimai, maldos budėjimai ir kita. Algirdas Patackas padarė tris pranešimus — apie Lietuvos tarptautinę būklę ir neutralitetą, apie Bažnyčios vaidmenį lietuvių tautos atgimimo procese ir „šventas Pranciškus Asyžietis ir Lietuva". Algirdas Patackas Italijoje išbuvo apie 10 dienų.

VAT.R.

VATIKANE

KAZIMIERAS LOZORAITIS APDOVANOTAS ŽYMENIU

Lietuvių radijo tarnybos Vatikane bendradarbis Kazimieras Lozoraitis Šventojo Tėvo apdovanotas Vatikano žymeniu — Popiežiaus šv. Silvestro ordino Komandoro laipsniu. Žymenį lietuvių radijo redakcijos nariui ir keliem kitiem ilgamečiam Vatikano radijo darbuotojam įteikė Dieviškojo Kulto ir Sakramentų kongregacijos prefektas, buvęs Vatikano valstybės sekretoriaus pavaduotojas, kardinolas Martinez Somalo. Žymenių įteikimas įvyko Vatikano radijo ir visų socialistinės komunikacijos srityje dirbančiųjų dangiško globėjo arkangelo Gabrieliaus liturginės šventės dieną.

LIETUVIŲ KUNIGŲ SEIMAS

Putname įvyko JAV lietuvių kunigų vienybės kasmetinis seimas. Svarstybų pagrindinė tema buvo — JAV lietuvių ateitis. Lietuviškosios parapijos Jungtinėse Amerikos Valstybėse, kaip žinoma, nuo pat savo įsisteigimo rūpinosi ne tiktai lietuvių išeivių dvasiniu aptarnavimu, bet taip pat lietuvybės išlaikymu, lietuviškosios kultūros ugdymu. Parapijos buvo ir tebėra lietuvybės centrai, dėl to jų tolimesnis išlikimas turi labai didelę svarbą Amerikoje įsikūrusių lietuvių išeivių ateičiai. Kunigų seime, kaip svečiai, dalyvavo du amerikiečiai vyskupai neseniai su Amerikos vyskupų delegacija lankęsi Centro bei Rytų Europos kraštuose. Jie papasakojo kelionės įspūdžius, apibudino Centro ir Rytų Europos atgimstančio religinio gyvenimo problemas ir rūpesčius. Buvo plačiai apžvelgtos religinės problemos Lietuvoje ir kitose Pabaltijos respublikose. Seimo metu buvo išrinkta nauja Amerikos lietuvių kunigų vienybės centro valdyba. Valdybos pirmininku išrinktas kunigas Kontautas.

KUN. PUGEVIČIUS LIETUVOJE

Lietuvių Katalikų religinės šalpos reikalų vedėjas kun. Kazimieras Pugevičius spalio 1 d. iš JAV išskrido į Lietuvą. Amerikoje gimęs kunigas Pugevičius pirmą kartą lankysis Lietuvoje, kur tarsis su „Caritas" organizacija dėl tolesnio humanitarinės pagalbos tiekimo Lietuvai. Sovietų ambasada Vašingtone iš pradžių buvo atsisakiusi duoti kun. Pugevičiui vizą. Tik po pakartotinų reikalavimų viza jam buvo duota.

NAUJAS „EL" REDAKCIJOS IR SĄJUNGOS FAXO NUMERIS 071-221 6164

JAV SENATAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

nepripažįstam Pabaltijos valstybių aneksijos".

Ratifikuota sutartis su papildomais priedais pasiųsta prezidentui Bushui pasirašyti.

* * * * * *

Senatorius Armstrong ir senatorius A. D'Amato deda daug pastangų, kad būtų pravesta humanitarinės pagalbos rezoliucija atsistatančioms Rytų Europos valstybėms, įskaitant ir Lietuvą. Jie artimai bendradarbiauja su VLIKu.

VLIKo *ELTA*

PREMJERĖS PAREIŠKIMAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

krizės, politinio nestabilumo, tautinių konfliktų ir kt.

Dalis deputatų prisideda prie politinių grupuočių išpuolių, nevengia veiksmų rengiant situaciją vyriausybinei krizei. Tuo tarpu tai yra tik Aukščiausiosios Tarybos santykių su vyriausybe krizės apraiška, kurios gilinimu pati vyriausybė nesuinteresuota. Sąmoningas vyriausybės krizės kurstymas yra niekuo nepateisinamas ir pražūtingas Lietuvai. Vyriausybė negali ir neturi tapti priedėliu prie Aukščiausiosios Tarybos. Atsiskaitomybė parlamentui nėra tapati tiesioginiam pavaldumui jo nariams ar vadovams.

Nuomonių skirtumai ir politinė diskusija yra normalus reiškinys kiekvienoje demokratiškoje valstybėje. Demokratija gi pirmiausia remiasi valdžių (įstatymų leidžiamosios, vykdomosios, teisminės) atribojimu ir jų savarankiška veikla savo kompetencijos ribose.

Vyriausybė pripažįsta teisingą kritiką dėl atskirų ministerijų kadrų neatitikimo pareigoms ar kitų veiklos trūkumų ir jau pradėjo antrąjį struktūrų peržiūrėjimo etapą. Mūsų nuomone, ir Aukščiausiajai Tarybai vertėtų kiek *įmanoma, pagerinti* savo politinę struktūrizaciją, kuri leistų atsirasti demokratiškesnei aplinkai.

Vyriausybei tenka didžiulė ir didėjanti našta, kuriant iš esmės kitokias Lietuvos ūkio funkcionavimo sąlygas ir garantijas. Pirmą kartą pradėjome tarpvyriausybinius susitarimus su daugybe valstybinių partnerių, orientuotus į ekvivalentiškus prekių mainus ir palaipsnį perėjimą į pasaulinės rinkos sąlygas. Gausių įstatymų projektų ruošimas parlamentui svarstyti, ekonomikos reformos, ūkio šakų rekonstrukcijos, žmonių socialinės apsaugos ir kitų programų bei mechanizmų parengimas perauga į jų įgyvendinimo stadiją. Didelis užsienio partnerių interesas. Pradėtas pirminis Lietuvos valstybinių sienų apsaugos užtikrinimas, kova su ekonominiu nusikalstamumu, visų pirma — spekuliacija.

Tokiu metu reikalinga ne tik deklaruojama vienybė, kuri, beje, gali *reikšti ir pajungimą vienai* nekritikuojamai valiai, būtinas konstruktyvus dialogas ir susitelkimas naudos Lietuvai pagrindu. Noriu pastebėti, kad perversmas gali įvykti nebūtinai keičiantis valdžioms ar lyderiams, jis gali įvykti ir transformuojantis jų interesams. Pabandykime išvengti, kad nepriklausomybės siekiai neišsigimtų į valdžios ar ambicijų realizavimąsi.

Dauguma vyriausybės narių atėjome dirbti po realių patikrinimų, kuriuos stebėjo visa Lietuva ir pasaulis. Sąjūdžio nariais tapome ne po parlamento stogu, o kur kas anksčiau — jo steigimosi išvakarėse. Jo autentišką programą, peraugusią į Kovo 11-osios sprendimus, įgyvendiname netausodami nei laiko, nei jėgų. Vyriausybės sutapatinimas sù LKP, o pastarosios — su TSKP yra arba politinis diletantizmas, arba sąmoningas nepriklausomybės ir demokratinių pradų griovimas. Esama ir vieno, ir kito. Lietuvos valstybingumas dar pernelyg trapus, kad, toleruojant ar netgi kurstant parlamento ir vyriausybės santykių krizę, antivyriausybinę veiklą, nerizikuotume prarasti pasaulio paramą ir pasitikėjimą. To tik ir laukia Lietuvos valstybingumo atkūrimui priešiškos jėgos, kurios bandys sutrukdyti ir derybas su TSRS. Nepasitikėdami vienas kitu neteksime pasitikėjimo ir iš šalies. Ateities Lietuva šito neatleistų.

„Tiesa", Nr. 204, 1990.X.2.

Lietuvai reikalinga pagalba DABAR!
REMKIME PAGALBOS LIETUVAI FONDĄ
Aid Lithuania Fund — ALF
Pagrindinis DBLS Fondas, kurio tikslai yra:
***Siekti* Lietuvos Valstybės pripažinimą**
***Stiprinti* jos ekonominį vystymąsi**
***Teikti* praktišką pagalbą Lietuvos Vyriausybei politinės veiklos srityse**
Pagalbos Lietuvai Fondas (ALF) veikia su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinimu.

Europos LIETUVIS

EUROPE'S LITHUANIAN — Lithuanian Weekly

REGISTERED AS A NEWSPAPER AT THE POST OFFICE

Printed and Published by Lithuanian Association in Gt. Britain and Lithuanian House Ltd., 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT. England

TEL.: 071-727 2470 TELEX: 261947 SOS G FAX: 071-221 6164

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovė

Prenumeratos kaina metams: Didžioje Britanijoje — 20 svarų;

Užsienyje — 25 svarai (Vokietijoje 77 DM) oro paštu.

Vienoj skilty įdėto skelbimo kaina 10.00 svarų už 25 mm. Didesni skelbimai atitinkamai brangiau. Už laikraštyje kieno nors spausdinamų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės

Redaguoja redakcinis kolektyvas. Vyr. redaktorius Vladas Dargis.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto dėl to nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos ar leidėjo nuomonę.

Lietuvių Kronika

KAS— KADA—KUR?

Spalio 20 — Boltono lietuvių metiniai šokiai Ukrainiečių Klube, 99 Castle St. Bolton.

Spalio 28 — 16 val., Albert Hall, Nottingham, Tarptautinis koncertas. Organizuoja „Grene".

Spalio 26-28 — Vokietijos Lietuvių Bendruomenės darbuotojų suvažiavimas.

1991 metai.

Vasario 16 — pagrindinis Vasario 16 minėjimas Hüttenfeldo Bürgerhause, V. Vokietijoje.

LIETUVOS RAUDONOJO KRYŽIAUS PAGEIDAVIMAS

Dižiosios Britanijos Lietuvos Raudonojo Kryžiaus rėmėjams lankantis Lietuvoje, buvo tartasi su LRK vadovybe ir susipažinta su Lietuvos Raudonojo Kryžiaus veikla. Lietuvos Raudonasis Kryžius yra viena iš svarbiausių labdaros organizacijų Lietuvoj. Ji remia ligonius, senelius, našlaičius, tremtinius ir kitus asmenis, reikalingus pagalbos ir palaiko ryšius su tarptautine Raudonojo Kryžiaus organizacija.

LRK pirmininkas dr. J. Šapoka pareiškė, kad LRK kraujo perpylimo laboratorijai labai reikalinga speciali centrifuga (kainuojanti 8000.00 svarų) ir automatinis tyrimų atlikėjas (kainuojantis 4000.00 svarų).

Abi mediciniškas priemones mūsų maža kolonija nupirkti negalės, todėl Europos lietuviai turėtų bandyti surinkti 8000.00 svarų centrifugai nupirkti ir pagelbėti visiems ligoniams Lietuvoje — vaikams ir suaugusiems — reikalingiems operacijos metu kraujo perpylimo.

Todėl centrifugai nupirkti pradedame aukų rinkimo vajų. Nuo dabar visos aukos Lietuvos Raudonajam Kryžiui bus skiriamos centrifugai nupirkti. Visus prašome šį aukų rinkimo vajų paremti.

Centrifugai nupirkti jau aukojo: 270.00 sv. — S. Levinskienė; 200.00 sv. — P. Varkala ir 4.00 sv. — (nenorintis skelbtis).

Čekius prašome rašyti LITHUANIAN RELIEF vardu ir siųsti šiuo adresu: Lithuanian Relief, 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT.

PAMALDOS

Nottinghame — spalio 21 d., 11.15 val., Židinyje.

Derbyje — spalio 21 d., 14 val., Bridge Gate.

Huddersfielde — spalio 21 d., 13 val.

Wolverhamptone — spalio 21 d., 16.30 val. Šv. Petre-Pauliuje.

Nottinghame — spalio 28 d., 11.15 val., Židinyje.

Nottinghame — lapkričio 1 d., Visuose Šventuose, 19 val. ir lapkr. 2 d., Vėlinėse, 19 val., Židinyje su gedulo Mišparais per 8 dienas.

Nottinghame — lapkričio 4 d., 11.15 val., Židinyje. Po to 12.15 val. autobusu nuo Židinio vykstam į Lietuvių kapines gedulo pamaldom.

Nottinghame — lapkričio 11 d., 11.15 val., Židinyje.

Corbyje — lapkričio 11 d., 14 val., Šv. Patrike.

Northamptone — lapkričio 11 d., 18 val., Šv. Lauryne, Craven St.

SODYBOJE

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lapkričio 24 d., šeštadienį, 16 val., Sodybos didžiojoje salėje įvyks Lietuvos kariuomenės minėjimas su programa. Bus paskaita, disko šokiai ir loterija. Ruošia DBLS-gos Sodybos skyrius. Visus kviečiame apsilankyti.

Sk. Valdyba

REIKALINGI VEDĖJAI

Lietuvių Sodybai reikalingas vedėjas ir vedėja, pageidaujama vedusi pora, turinti patyrimo sąskaityboje ir susipažinusi su baro ir virtuvės darbų priežiūra. Turi laisvai valdyti anglų kalbą ir pageidautinas lietuvių kalbos mokėjimas.

Rašyti, nurodant patirtį ir mokslą, Lietuvių Namų Bendrovės Pirmininkui, K. Tamošiūnui, 2 Ladbroke Gardens, London, W11 2PT.

LONDONE

LONDONO SPORTO IR SOCIALINIO KLUBO LABDAROS VAKARAS

Spalio 20 d., šeštadienį, 20 val., Sporto ir Socialinis klubas rengia „Labdaros Vakarą", paremti „British-Lithuanian Relief Fund for Children in Lithuania.

Šokiams gros „Disko" muzika, o maistas — veltui. Įėjimas 5.00 sv., kurie bus įmoketi fondui. Bilietus prašome įsigyti iš anksto per klubo sekretorę Marija Hoye-Kalinauskaitę, arba pas S. Kasparą, sekmadieniais parapijos Svetainėje.

Visi Londono lietuviai kviečiami šiame vakare dalyvauti ir prisidėti prie D. Britanijos lietuvių Lietuvos našlaičių vaikų humaniško kelio.

Klubo valdyba

MIRUSIŲJŲ PRISIMINIMO SEKMADIENIS

Mirusiųjų lietuvių prisiminimas šiais metais įvyks sekmadienį, lapkričio 4 dieną 14 val., šv. Patriko kapinėse Leytonstone, kur yra daugiausia palaidota Londono lietuvių.

Visi londoniškiai yra kviečiami susirinkti prie kapinių koplyčios, o iš ten bendrai eisime prie lietuviško skyriaus.

Kapinės pasiekiamos metro centrine linija (Central Line) važiuojant iki Leyton stoties. Autobusais: 58, 69 ir 236.

KRIKŠTO APEIGOS ŠV. KAZIMIERO ŠVENTOVĖJE

Rugsėjo 1 d. pakrikštytas Steve-Stepono ir Maxine Songailų pirmasis sūnus Edvardas Leonardas. Apeigas atliko kun. dr. Jonas Sakevičius MIC.

* * * * * *

Rugsėjo 23 d. pakrikštytas Petro ir Rūtos Masteikų tretysis sūnus Romas Alfredas. Apeigas atliko kun. Ričardas Repšys MIC.

BRITISH-LITHUANIAN RELIEF FUND FOR CHILDREN IN LITHUANIA

Gautos šios aukos: 160.00 sv. — Anna Levonowich iš JAV; 5.00 sv.— N.N.

Iš fondo valdybos surengtos loterija parapijos Svetainėje gauta 57.20 sv.

Gauti dar trys laiškai, kuriuose prašoma pagalba liukemija sergantiems vaikams, norint juos gydyti Britanijos specialiose ligoninėse.

DARNI „GRENE" VEIKLA

Šiuo metu Nottinghame darniai ir aktyviai veikia neseniai persiorganizavusi kultūrinio pobūdžio tarptautinė grupė „GRENE" (Group for the Re-emerging Nations of Europe). Anksčiau ji vadinosi „ONE" (Oppressed Nations of Europe). Pasikeitusi politinė padėtis Rytų Europoje paskatino šią grupę pasivadinti „Grene" vardu. Grupėje dalyvauja Baltarusijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Ukrainos atstovai. Iš jos pasitraukė anksčiau joje dalyvavę lenkų atstovai.

„Grene" vadovauja Rytų Europos mokslininkas, Keston Kolegijos remėjas, Nottinghamo universiteto profesorius David Regan — grupės pirmininkas nuo pat jos įsikūrimo.

Šį pavasarį prof. Regan lankėse Pabaltijos kraštuose, kur jis susitiko ir tarėsi su universitetų mokslininkais. Ypatingai reikšminga buvo jo kelionė į Lietuvą, kur jis susitiko su Lietuvos Respublikos AT pirmininku Vytautu Landsbergiu. Besilankydamas Baltijos kraštuose sužinojo, kad čia yra didelis trūkumas mokslinio ir religinio pobūdžio vadovėlių anglų kalboje. Grįžęs į Angliją prof. D. Regan ėmėsi iniciatyvos ir knygų telkimo reikalu išiuntinėjo Vidurinės ir Šiaurės Anglijos. mokykloms laiškus. Daugelis mokyklų atsakė teigiamai. Dabar šis knygų telkimas Lietuvai vyksta toliau. Manoma pripildyti 2 tonų konteinerį su knygomis ir jas per Klaipėdos uostą perduoti Lietuvos respublikos Švietimo ministerijai Vilniuje. Pradžia jau padaryta, tikimės, kad su Pagalbos Lietuvai Fondo (ALF) parama knygų siunta bus greitai pasiųsta.

Rugsėjo 16 d. Nottinghamo miesto katalikų katedroje įvyko iškilmingos pamaldos, kuriose dalyvavo visos „Grene" grupėje atstovaujamos tautybės. Pamaldose giesmes atliko ukrainiečių mišrus choras, latvė-solistė, estų religinės muzikos vienetas ir Nottingamo „Gintaro" choras.

Rugsėjo 30 d. miesto centre įvyko „Grene" organizuota demonstracija prieš Sovietų Sąjungos prezidento Gorbačiovo ruošiamas derybas, norint sukurti federalinę respublikų sąjunga. Buvo priimta rezoliucija smerkianti šias Gorbačiovo pastangas. Priimtos rezoliucijos buvo pasiųstos „Grene" grupėję esančių tautybių vyriausybėms ir Britų parlamentarams.

Spalio 28 d. 16 val. gražioje Albert Hall, Nottinghamo miesto koncerto salėje ruošiamas didesnio pobūdžio koncertas. Jį atidarys miesto burmistras, o koncerto programą atliks septynių tautybių tautinio meno grupės. Lietuvius atstovaus talentinga grupė iš Škotijos — lietuvių kilmės Canty šeimos dūdų orkestras. Puikioje salėje skambės lietuviški kūriniai, maršai ir polkos. Visus lietuvius su svečiais kviečiame atvykti į šį turiningą ir reikšmingą koncertą.

Vida Gasperienė

DBLSKultūrinių reikalų vedėja
„Grene" komiteto atstovė

TERŠIAMA BALTIJOS JŪRA

Pabaltijos kraštai yra pasirengę drauge su kitomis šalimis prisiimti atsakomybę už Baltijos jūros apsaugojimą nuo užteršimo, bet tai bus įmanoma tik tuomet, kai Estija, Latvija ir Lietuva atsiskirs nuo Sovietų Sąjungos, taps nepriklausomos, pasakė Baltijos jūros baseino kraštų konferencijoje Švedijoje estų atstovas Leonard Meri. Jis pripažino, kad Estija kasmet išmeta į Baltijos jūrą arti milijono metrinių tonų žalingų atliekų, bet pažymėjo, kad dėl to yra kalta Sovietų Sąjungos centrinė valdžia, jos Estijoje pasipelnymo tikslais įvesta netvarkinga ekonominė sistema, kuri per pusšimtį metų padarė Estijai milžinišką žalą. Estai neturėjo jokių galimybių pasipriešinti sovietų ekonominei savivalei. Baltijos jūros baseino kraštų konferencijoje Švedijoje, kaip žinoma, nedalyvavo Lietuvos delegacija, nes ji buvo pakviesta dalyvauti Sovietų Sąjungos delegacijos sudėtyje.

SPORTO IR SOCIALINIO KLUBO FUTBOLAS

Rugsėjo 30 d. žaidė abi komandos, pirmosios divizijos „Lithuanian Victoria A" žaidė su „Dockland Settlement" laimėjo 4:3, o ketvirtosios divizijos „Lithuanian Victoria B" žaidė su „Starion" ir laimėjo 4:0.

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

VIENINTELIS LIETUVIŠKAS LEIDINYS

Ačiū labai už siunčiamą „Europos Lietuvį". Jis man čia yra vienintelis lietuviškas leidinys. Tai ryšys su Britanijos lietuviais ir Lietuva. Su įdomumu ir susijaudinęs skaitau daugumą publikacijų.

S. Raudonius, Anglija

KAD ŠIRDYS SUARTĖTŲ

Širdingai dėkoju už Jūsų laikraščio numerius, kuriuos man siunčiate. Mane net stebina jūsų pasiaukojimas gimtajam kraštui ir nesavanaudiškumas. O aš juk nežinau kuo atsilyginti, valiutos nesu matęs. Nors sakau šį laišką parašysiu, kad širdys būtų artimesnės. Ačiū už tas malonias akimirkas, kurias patyriau gavęs jūsų siuntinius.

Balys Štukėnas, Vilnius

Pirmomis šio laiško eilutėmis nuoširdžiai dėkoju jums, leidžiant tokį įdomų laikraštį vakaruose gyvenantiems tautiečiams ir prašau priimti šį mano laišką.

Taip pat norėčiau užmegzti draugiškus ryšius su tautiečiais gyvenančiais Vakaruose ir prašau šį laišką paskelbti.

Aurimas Šimas, 235280 Biržai, Lieptų 4, Lietuva.

Nuoširdžiai dėkoju už „Europos Lietuvį", kurį gaunu gana reguliariai. Ačiū ir už atsiųstą 1990 m. sieninį kalendorių.

Labai norėčiau susirašinėti su bendraamžiais (aš esu 17 metų amžiaus).

Asta Bitinaitė, 232010 Vilnius, Kosmonautų 69-5, Lietuva.

LIETUVOJE BUS ĮVEDAMAS LITAS

Lietuvos Respublikos ministro pirmininko pavaduotojas Romualdas Ozolas pasakė, kad Lietuvos vyriausybė ruošiasi išleisti savą piniginį vienetą — litą, kurio vertė bus skirtinga nuo dabar respublikoje kursuojančio rublio. Apie galimą lito įvedimą Lietuvoje šiuo tarpu neturima papildomų žinių. Vienas sovietinis laikraštis, apie tai skelbdamas informaciją, tepastebėjo, kad Sovietų Sąjungos valstybinio banko filialo Lietuvoje direktorius apie galimą lito įvedimą nieko nežinąs, pridūrė, kad sovietinė vyriausybė yra priešinga respublikinių piniginių vienetų įvedimui.

JAUNUOLIAI IR JAUNUOLĖS NORI SUSIRAŠINĖTI

Sesutės Agnutė ir Dalytė Černauskaitės (14 ir 13 metų) iš Šiaulių norėtų susirašinėti su tautietėmis Amerikoje. Agnutė rašo pasakas ir labai myli gyvulėlius, svajoja užaugusi juos gydyti. O Dalytė skambina pianinu ir mėgsta dainuoti senovines lietuviškas dainas. Galimas rašyti vokiškai, bet geriau lietuviškai, nes geriau pramoks toli nuo Lietuvos gyvenanti būsima draugė. Adresas: Agnė ir Dalia Černiauskaitės, Šiauliai, Urbonavičiaus 6-20, Lietuva.

Juodomis ilgomis kasomis lietuvaitė iš Marijampolės Loreta Ledaitė, 14 metų, baigusi muzikos parengimo mokyklą, svajoja mokytis Kauno konservatorijoje choro dirigentės specialybės. Domisi kalbomis, renka aktorių fotografijas. Mielai parašytų tautietei iš Vokietijos. Rašyti adresu: Loretai Ledaitei, Marijampolė, V. Pietario 10, Lietuva.

Gediminas Mažintas, eina 11 metus, labai myli savo senelius, jiems padeda namų darbuose. Yra judrus, daug sportuoja ir domisi dvasiniu gyvenimu. Nori susirašinėti su tautiečiais iš Vokietijos, kurie domisi sportu, menu, muzika. Rašyti šiuo adresu: Gediminas Mažintas, Druskininkai, Čiurlionio 157, Lietuva.

Dvi merginos iš Šiaulių norėtų susirašinėti, keistis mintimis, informacija su Anglijos lietuviais jaunuoliais. Susirašinėti norėtume lietuviškai, nes anglų ir rusų kalbų gerai nemokame. Rašyti: Irenai Rastokaitei, (19 m.), 235406 Šiauliai, V. Karvelio 51-59, Lietuva; Kristinai Šukytei, (18 m.), 235406 Šiauliai, Gardino 17-18, Lietuva.

PASAULYJE

Izraelis sukiršino arabus

Nesibaigiantis konfliktas tarp Izraelio ir palestiniečių po Irako invazijos į Kuwait įgavo didelę svarbą, nes Irako prezidentui Saddam Hussein suteikė progą skelbti, kad jis esąs palestiniečių ir kitų arabų gynėjas nuo Izraelio ir jo sąjungininkės JAV. Po paskutiniųjų įvykių Izraelyje, kurių metu Izraelio policininkai nušovė 19 palestiniečių, pirmą kartą JAV pasmerkė Izraelį ir JTO balsavo už rezoliuciją, kuri visą kaltę už palestiniečių žudynes verčia Izraeliui, nežiūrint šių teisinimosi, kad jie buvo palestiniečių išprovokuoti. Irako prezidentas dabar reikalauja, kad prieš jo kariuomenės pasitraukimą iš Kuwait, Izraelis turi grąžinti palestiniečių teritorijas, kaip kad to reikalauja JTO priimta 242 rezoliucija. Taip pat Saddam Hussein Izraeliui pagrasino, kad jei jie to nepadarys tai jis juos užpuls ilgų nuotolių raketomis.

Manoma, kad JAV pasmerkė Izraelį nenorėdama prarasti iniciatyvos arabų tarpe, kurie JAV remia Persijos Įlankos konflikte. Izraelio premjeras Šamir aiškiai pasakė, kad tai Saddam Hussein provokacija, siekiant įtraukti Izraelį į Persijos Įlankos konfliktą ir nuteikti visus arabus prieš JAV.

Ir komunistai nuvertina Leniną

Sovietų Sąjungoje komunistai prisipažino, kad komunizmas bankrutavo: Lenino raštai yra nuvertinami, jo statulos griaunamos, o Leningrado miesto pavadinimą vėl nori atkeisti į Petersburgo. Buvusi stipriausia ir įtakingiausia visoje Sovietų Sąjungoje partija, savo Centrinio komiteto plenume turėjo prisipažinti, kad įvykiai ją pralenkė ir jos autoritetas nyksta. Net ir prezidento Gorbačiovo išleisti dekretai, ne tik Pabaltijos respublikose, bet ir kitur Sovietų Sąjungoje, yra ignoruojami. Prezidentas Gorbačiovas įspėjo, kad jeigu nebus laiku įvesta rinkos ekonomija ir nebus sustabdytas tautybių atsiskyrimo judėjimas, Sovietų Sąjunga gali pasidaryti antruoju Libanu.

Tokiam Gorbačiovo mintijimui prieštarauja įvykiai atskirose respublikose. Net ir jaunimas subruzdo. Ateinantį mėnesį įvyks Rusijoje pirmasis po 1915 m. skautų kongresas.

Iš Čekoslovakijos pranešama, kad komunistai infiltruoja profesines sąjungas, kitas organizacijas ir agituoja prieš privatizaciją, sakydami, kad ji nieko gero neatneš, o rinkos ekonomiją įvedus, pablogės darbininkų gyvenimas.

Lenkija rinks naują prezidentą

Lenkijos prezidento rinkimai įvyks lapkričio 25 dieną. Kandidatuoja Solidarumo vadas Lech Walęsa ir dabartinis premjeras Tadeusz Mazowiecki, abu kandidatai geri draugai, priklausą Solidarumui, bet dabar rinkiminėje kampanijoje pasisako vienas prieš kitą su įvairiais kaltinimais. Dabartinis premjeras Mazowiecki yra intelektualas ir sakoma, būtų iškilmingesnis prezidentas negu Walęsa, elektrikas ir nevaldąs savo pasisakymų. Po Lenkijos prezidento rinkimų, dabar Londone esanti egzilinė Lenkijos vyriausybė turės savo darbus užbaigti.

Nesusitaria Pietų Afrikoje

Po pirmojo tarp P. Afrikos prezidento de Klerk ir Nesono Mandelos daug žadančio pirmojo susitikimo, tarp ANC pasekėjų ir Zulų genties negrų vykstančios žudynės kelia susirūpinimą. Buvo manoma, kad daug išryškės Mandelos ir Zulų genties šefo Buthelezi susitikime, bet šis paskutiniu momentu atsisakė į pasimatymą atvykti, nes į ji buvo pakviesti ir kitų genčių vadai. Neramumams tarp įvairių P. Afrikos genčių tęsiantis, prezidentas de Klerk vėl susitiko su Mandela, kuris apkaltino baltųjų dešiniuosius kurstančius tarp juodųjų riaušes. Prezidentui de Klerk šiam teigimui nepritarus, esama padėtis nepasikeitė.

Vokietija turtingiausia, bet Europa kalba angliškai

Po susijungimo Vokietija tapo turtingiausia ir dominuojančia valstybe Europoje. Didžioji Britanija, kuri nori Europos Bendruomenei priklausyti, bet nenori jos klausyti, nutarė įsijungti į Europos Bendruomenės kraštų valiutos sąjungą (ERM). Šis nutarimas sustiprino Didžiosios Britanijos ryšius su Europos Bendruomene.